Poštnina plačana v gotovini!

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1·—, za vse ostale Din 16·—

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK I. SEPTEMBER 1936 ŠTEV. 9

Ludovik Puš:

Slovenski zvonarji

Na dolenjski strani naše slovenske domovine je precej visok in strm hrib. Na njem stoji ljubka farna cerkev, pred njo pa starodavna lipa. To je tam, kjer je svoje dni pasel duše znani »primskovški gospod«, ki je daleč na okrog slovel zaradi svojega zdravljenja. V zvoniku vrh hriba je pred vojno visel zvon, o katerem se je po okolici govorilo, da ima v sebi srebro. Kadar je pihal veter od primskovške strani, je bilo njegov glas slišati celo do dolenjskega Šentvida, tako mogočno je pel. V njegovem glasu je trepetal poseben, razločno slišen prizvok, poln blagoglasja, mehkobe, pa tudi široke, zmagovalne polnosti. Živo mi je ostalo v spominu, kako so mi oče, ki so imeli za glasove tenek posluh, mlademu študentku razlagali, zakaj primskovški »véliki« tako lepo in mogočno poje. Srebro da je v njem. Hotel sem ga videti. Ko sem ga pa na lastne oči videl, sem bil razočaran. Nič ni bilo videti posebnega. Potožil sem očetu svojo nejevoljo. Pa so mi pojasnili: »Srebro je v n j e m, in ga ni moči videti, ampak samo slišati. Ko ga je vlival, je zvonar med bron pomešal svetle tólarje, da bo zvon lepše pel.« Tačas sem hotel vedeti, kdo je bil tisti zvonar in kako je naredil...

Ko sem odrastel, sem nekoč delj časa potoval po čisto tujih krajih, sam samcat. Slišal sem dan na dan le tujo govorico in se je uho nanjo že navadilo. Na veliki postaji, kjer se cepi železna cesta na vse vetrove, začujem v gneči hipoma slovensko besedo. Prisluhnem. Zares, pristna, lepa slovenska beseda. Tako neznano prijetno je pobožala uho, da sem se pri tisti priči domislil na primskovški zvon, ki ima srebro v sebi. Na dolgi vožnji sem potem premišljal: Kako da človek te ljube domače besede bolj ne ceni, kadar je doma? Ne le srebro, zlato ima v sebi! In sem se domislil: vsak dan jo od blizu gledamo in poslušamo, pa se nam zdi vsakdanja. **Zvonarje pa, ki so primešali njenemu bronu zlatih cekinov, premalo poznamo.** Premalo vemo, kako so delali, da ima naš jezik danes tako poln zvok. Na tisti vožnji sem sklenil, da bom po svoji moči pomagal, da slovenski jezikovni zvonarji postanejo domači tudi in posebno v naši kmečki hiši.

Takšna je zgodba o primskovškem zvonu in njegovem srebru.

Naše zvonarje pa, ki so nam v preteklosti z zlatom kovali našo govorico, slovenske zvonarje, ki oblikujejo sedaj zvok naše besede — kako jih poznamo? Mož, ki je veliko sveta poskusil, je pri neki priliki po pravici povedal, rekoč, da človek zato prenizko ceni kakšno dobrino, ki jo ima, ker ne pozna dela in truda, ki so ga zanjo žrtvovali najboljši in največji možje. Zdaj pa kar resnici v oko poglejmo: Koliko jih je med slovenskim izobraženstvom, ki bi na drobno poznali ves boj, vse trpljenje, vse preganjanje, vso morečo stisko, ki je bila trpki delež največjih kladivarjev našega jezika? Starejši so te stvari udobno pozabili — le rahla meglica izza šolskih klopi je še ostala; mladi izobraženci in polizobraženci pa natanko vedo, kdo je največji svetovni boksar, točno poznajo vse prečudne angleške, francoske, zamorske ali kakršne že hočete izraze za žogobrc, za tenis, za pinkponk..., če bi ga pa vprašal, kako se je nekoč v usodnem trenutku dr. France Prešeren uprl ilirščini, ali če bi ga pobaral za trpljenje Franca Levstika ali Ivana Cankarja, bi ga spravil v zadrego. Tako je pri izobraženstvu, posebno pa pri onih, ki se hočejo šteti med izobraženstvo.

Kaj pa v kmečki hiši? Res, da ne morei od kmečkega in delavnega človeka zahtevati in pričakovati, da se bo podrobneje pečal s temi stvarmi. Tega tudi nihče ne zahteva. Vendar bi takole pozimi, ko ni posebnega opravila, a dnevi so dolgi, še daljši večeri, družina sedla okrog peči, oče ali mati bi pa odločili: »Ti, Janez, ki ti gre branje dobro izpod rok, vzemi knjigo »Slovenski možje«* in nam preberi, kar je pisano o Prešernu — Slomšku — Levstiku — Gregorčiču! Potem se bomo pa pogovarjali o njih.« Takšna beseda slovenskega očeta ali matere bi bila na pravem mestu. Koliko se po naših domovih v zimskem času praznih marenj prežveči!

V eni prejšnjih številk »Naše moči« sem zapisal, da ni dovolj, slovensko besedo samo učiti; treba je tudi, da se jo učimo l j u b i t i. Kako boš rad imel, česar ne poznaš! Kako boš učil otroke, če sam ne veš! — Da bomo vsi vedeli in vsi radi imeli, spomnimo se kdaj na primskovški zvon, v čigar bronasto telo je zvonar vlil srebrne tólarje in pri tem pomislimo na zvonarje našega jezika, ki so vlivali v slovensko besedo v trpljenju in žrtvovanju najčistejše srebro svoje duše in srca, da bi nam jezik pel kakor srebrn zvon in bi nikoli ne pozabili ljubiti in braniti ga. Slovenski zvonarji, pozdravljeni bodite na mizi sleherne slovenske hiše in v mislih in srcu slehernega slovenskega človeka!

---

* Op. uredn.: Pirjevec, S l o v e n s k i m o ž j e; izdala Mohorjeva družba v Celju kot 20. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Cena: za ude 30 Din broš., 39 Din vez., za neude 40 Din broš., 52 Din vez.

Nagradno vprašanje za september 1936

Na nagradno vprašanje za avgust smo doslej prejeli nekaj prav zanimivih odgovorov, ki vsi pričajo, da je »Naša moč« potrebna in toplo zaželjena. Ker hočemo, da bo »Naša moč« v prihodnjem letu še bolj izpolnjevala svoje poslanstvo, a to bo mogoče le, če bo pisala to, kar široki krog njenih bravcev potrebuje, stavljamo za september naslednji nagradni vprašanji:

1. O čem naj v prihodnjem letu »Naša moč« posebno piše?

2. Kaj naj v prihodnjem letu opusti?

Že tekom tega leta so mnogi izrazili željo, da opustimo koledar, sejme, da prinašajmo več šaljivega in zabavnega, da prinašajmo tudi kratke vesti o dogodkih po svetu i. t. d. Sedaj imate priliko, da sami poveste svoje mnenje glede enega in drugega.

Odgovore pošljite najkasneje do 30. septembra t. l.

Od 1.—13. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popust na železnicah, parobrodih, avijonih.

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2·—

Vsedržavna razstava „ZA NAŠ LES". - Živalski vrt. Divjad v parku. - VELIKA VRTNARSKA RAZSTAVA.

Industrija, obrt, trgovina. - Domače preproge. - Perutnina, kunci, golobi. - Ribe itd.

Tekmovanje harmonikarjev 13. septembra.

KRASNO ZABAVIŠČE.

Velikomestni variété popoldne in zvečer.

Vabimo Vas!

Cene raznih kmetijskih potrebščin

Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 156.—; kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka 100 Din; nitrofoskal v vrečah 143 Din; klajno apno 275 Din; lanene tropine 2 Din; modra galica Din 4.95; žveplo 3 Din; mlatilnice s tresali in reto 4100 Din; slamoreznice 1700 do 2000 Din; čistilnik 10 sit 1500 Din; plugi Lesce 880 do 995 Din; reporeznica M. R. 550 Din; trijerji 2000 do 3500 Din; mlatilnice na ročni pogon 2200 Din; robkači 900 Din; sadni mlini 1400 do 1700 Din; brzoparilniki 1050 do 2800 Din; kosilni stroji 2000 Din; travniške brane z zvezdnatimi členki 900 Din; travniške brane z jeklenimi špicami 800 Din; patent motike »Rapp« 70 Din.

Zavarujte se zoper nezgode!

Ne vemo ne ure ne dneva...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala **CELE ZAVAROVALNE VSOTE** ob smrti naslednjih članov in članic:

Kincl Avgust, Sv. Jurij ob juž. žel. — **Rešek Katarina**, Ljubljana, Vel. čolnarska ulica št. 10. — **Kugler Ana**, Šmartno pri Celju št. 5. — **Kos Marija**, Zg. Zadobrova št. 2. — **Rošelj Terezija**, Stavča vas št. 9. — **Dečman Marija**, Stožice št. 9 — **Cilenšek Anton**, Založe št. 66. — **Pihlerič Marija**, Žice. — **Bostele Josip**, Dednja vas-Pišece. — **Jakin Jakob**, Gorenja vas pri Ribnici na Dolenjskem. — **Gačnik Anton**, Trčova št. 34. — **Brečko Marija**, Sv. Rupert nad Laškim št. 4. — **Narat Ivana**, Pohorje št. 35. — **Dežman Elizabeta**, Sp. Lipnica pri Radovljici št. 21. — **Kogej Minka**, Ljubljana, Friškovec št. 3 a. — **Kodran Jerica**, Stražišče pri Kranju št. 166. — **Zupan Marija**, Celje, Dekliška meščanska šola. — **Žvokelj Neža**, Brezje št. 11, p. Dobrova pri Ljubljani. — **Lampič Ivana**, Ljubljana, Cerkvena ul. 21/I. — **Zaje Marija**, Sneberje št. 14, p. Dev. Marija v Polju. — **Gros Marija**, Stražišče pri Kranju št. 93. — **Rebernik Avgust**, Maribor, Koroška c. 47. — **Baloh Jakob**, Podgorje št. 29. p. Kamnik. — **Ankele Franc**, Škofja Loka. — **Marinič Jožefa**, Sv. Tomaž št. 7. — **Kramer Martin**, Zagrad št. 71, p. Celje. — **Bukovec Anica**, Ljubljana, Resljeva c. 27/II. — **Planinšek Terezija**, Kamence št. 16, je umrla nezgodne smrti. **Kljub čakalnemu roku je »KARITAS« izplačala upravičencem celo zavarovalno vsoto.** »KARITAS«.

A. Vindišar, Ljubljana:

Zavarovanje daje zaščito upniku

Zaščita je — podobno kakor kriza — tisti bavbav, o katerem se pri nas vse preveč pisari in besediči, pa vse premalo ukrene in stori, da bi jo olajšali ali se je otresli. V resnici pa bo zaščita takoj nepotrebna in bo kriza pojenjala, čim se vrne zaupanje in z njim gotovina v naše poslovanje.

V zvezi z zaščito običajno mislimo le na »ubogega« dolžnika, ki svojih obveznosti ne more izpolnjevati in se je, »revež«, zatekel pod zaščito zakona! Nič ne vprašamo, ali upravičeno ali ne; saj so vrata zakona dokaj široka in je tehtnica vesti kaj brž v ravnovesju.

Bolj važna in bolj pereča je rešitev zaščite upnikov, **to je tistih, ki so svoj denar posodili v pomoč bližnjemu in trdno upajo na čimprejšnjo povrnitev. Upnik je bil tisti, ki se je žrtvoval za svojega bližnjega.** Dolžnik pa — vsestransko zaščiten — je tisti, ki si je denar izposodil — vseeno v dobrem ali slabem namenu — ki je torej lahko svojega bližnjega izrabljal in se mu danes izmika pod zaščito. Ako jih med seboj primerjamo, je zares upnik tisti, ki je zaščite bolj potreben kakor dolžnik. **Kadar bo upnik zaščiten, bo vrnjeno zaupanje in stekli bodo krediti.**

Ako svojemu sosedu posodiš denar, si njegov upnik. Zatrdno upaš, da ti bo sosed denar povrnil. Kadar si vlagal v hranilnico, si delal isto. Sosed in posojilnica pa sta tvoja dolžnika, ker sta ti dolžna povrniti tvoj denar.

Kaj meniš, oče Martin, da si bil zato, ker si posojal, bogatejši in trdnejši od tistega, ki je za posojilo prosil? Prav res te še danes vsak smatra za takega! Tvoj dolžnik hodi danes v svili, ti pa v raztrganih cunjah; pa nič mu ne moreš, dolžniku, ker je pod zaščito. **Celo za tvoje obresti ga boš moral lepo prositi in čakati! Bil si predobrega srca in preveč si zaupal!**

Kdor daje zdaj posojilo, torej vsak upnik, ga daje le proti takojšnjim in zanesljivim jamstvom in zastavnim pravicam, osebnim in stvarnim. Kupiš žemljo in je ne moreš plačati. »Zastavi mi uro ali čevlje! Kadar prineseš denar, ti vse vrnem.« Iščeš posojila in nimaš nobenih rednih dohodkov. »Zastavi mi njivo, pokojnino, hišo! Ako tega nimaš, išči drugod posojila!« In tako dalje. **Upnik si zdaj sam ustvarja zaščito, kjer le more! In je ta zaščita bolj zanesljiva in bolj poštena od vsake druge pisane zaščite.**

V zadregi si in iščeš posojila! **Ali imaš svoje imetje zavarovano proti požarni škodi? Morda svoje življenje za slučaj smrti?** Svojega posestva ne moreš več zastaviti! Ničesar nimaš, s čimer bi zagotovil svojega upnika, da je varno posojilo in zanesljiva povrnitev. **Pač! Imaš zavarovalno listino, polico! Na njo se ti more upnik vknjižiti in je dolg zavarovan. Imaš možnost, z upnikom skleniti vinkulacijsko pogodbo.**

S tega vidika nam postane zavarovanje resničen pripomoček za dosego posojila in kredita, bodisi kot samostojno ali kot dodatno jamstvo k ostalim jamstvenim sredstvom. **Zavarovalna listina, ki se opremi z vinkulacijsko izjavo, postane v pravem pomenu besede vrednostna listina prve vrste, ki predstavlja za upnika in za dolžnika imetje in varnost.**

Zato je prav, da si zapomnimo tole: kakor hitro zahteva upnik za varnost svojega posojila vinkulacijsko pogodbo, **zavarovanec ne more svojega zavarovanja nič več spreminjati, ne zniževati ali odpovedati in opustiti ali plačila zanj zanemarjati.** Takih vinkulacijskih pogodb se poslužujejo skrbstvena sodišča, denarni zavodi, ki posojajo denar, v vedno večji meri, pa tudi zasebni in posamezni upniki.

Napačno je misliti, da je za vinkuliranje zavarovanja že dovolj, ako zasežeš polico in jo zase shraniš! **Vinkulacijo je marveč treba zavarovalnici prijaviti in istočasno prevzeti obveznost plačil.**

V čem je vrednost vinkulacijske pogodbe za upnika?

Kadar nastopi zavarovani slučaj — požar, smrt — določi zavarovalnica odškodnino in jo izplača! Ako je zavarovanje neobremenjeno — to je razvidno iz police — se odškodnina izplača upravičencu in koristniku; **ako pa nosi določilo vinkulacijske pogodbe, se odškodnina izplača vinkulantu, to je upniku!**

Inž. Rado Lah, ravnatelj Kmet šole Sv. Jurij ob juž. žel.:

Kmetu je potrebna kmetijska šola

Dandanes vse sili v šole, posebno v gimnazije in na učiteljišča. Polne so tudi strokovne šole, ki izobrazujejo obrtnike in trgovce. Saj brez take izobrazbe ne more nihče več postati niti obrtniški mojster, niti trgovec: oblast namreč za vsak tak stan zahteva izpričevala o teoretični in praktični usposobljenosti. Za te primeroma maločlanske stanove se ustanavljajo leto za letom nove šole, ki pošiljajo v življenje na stotine mladine, od katere pa ostanejo mnogi nezaposleni in tvorijo tako zvani proletariat. Iz tega se mnogokrat razvijejo delomržneži, postopači in celo zločinci. Vzlic temu se z velikimi žrtvami ustanavljajo vedno nove šole.

Koliko napora, truda, predpriprav in borb je pa treba, preden se ustanovi ena kmetijska šola! Tako imamo v vsej Sloveniji le tri kmetijske šole: Novo mesto-Grm, Maribor in Št. Jurij ob j. ž., torej ravno toliko, kolikor smo jih imeli leta 1910 ali pred 26 leti. Saj ni bivša Kranjska niti pred vojno niti po njej mogla doseči kmetijske šole na Gorenjskem. Šele sedaj je upanje, da se bo ta želja uresničila.

In vendar je kmetijski stan najštevilnejši, je podlaga države, je najbolj zanesljiv in delaven člen naroda. Žal, da je še dandanes v nekaterih krogih razširjeno mnenje, da kmet ne potrebuje šol, da zadostuje, če zna toliko, kolikor se je naučil od očeta na kmetiji, ter to, kar mu je nudila podeželska osnovna šola. — To mnenje je popolnoma napačno. To bi bilo prav tako, kakor če bi mizar trdil, da njegovemu sinu ni treba znati več, kot zna on sam. Kmetijstvo je veda, ki napreduje prav tako kakor obrti, in o tem napredku mora biti kmet poučen. V današnjih časih se vedno bolj občuti pomanjkljivost njegove izobrazbe in brez le-te vedno težje gospodari. Ni čudno, če gre s kmetijstvom tako navzdol. Če hoče kmet vztrajati na svoji zemlji, se mora prilagoditi današnjim svetovnim gospodarskim razmeram.

Glavno načelo svetovnega gospodarstva je pa v tem: **Doseči čim višjo proizvodnjo in čim boljše pridelke s čim nižjimi proizvajalnimi sredstvi in s čim manjšim trudom.** V tem tiči tudi umetnost pravilnega kmetovanja. Da moremo pa tako ravnati, nam morajo bolj služiti možgani kot pa telesno delo. Zaradi tega ni najboljši gospodar tisti, ki gara od jutra do večera, ne da bi si privoščil le malo oddiha, ampak tisti, ki vsako delo že v naprej dobro premisli, kako ga bo izvršil čim bolje, pa tudi s čim manjšim trudom in stroškom. Takega kmetovanja se pa ni mogoče naučiti samo doma pri očetu, ampak predvsem na kmetijski šoli, ki edina mu nudi podlago za izboljšanje njegovega dela. Zato je nujno potrebno, da vsak kmečki gospodar pošlje svojega sina-naslednika na kako kmetijsko šolo. Kmetijske šole dandanes niso zato tu, da bi vzgajale orožnike, financarje in druge stanove, temveč da vzgajajo resnično napredne, delavne in času primerno izobražene kmečke gospodarje.

Poudariti moram tu, da se kmečki sin, ki poseča kmetijsko šolo, ne bo tu naučil, kako bo samo po šolskem vzorcu doma gospodaril. Kmetija je obrt, ki je vsaka zase različna, svojstvena in se mora vsaka upravljati po lastnih vidikih. Zato navaja šola gojenca, kako naj tudi doma uporablja znanost in praktične izkušnje, pridobljene na zavodu. In da se kmečki fantje tega res dobro nauče, pričajo številni dobri gospodarji, ki dandanes vzorno kmetujejo po deželi, potem ko so prebili eno ali dve leti na kmetijskih šolah. To je pravi namen teh šol.

Napačno pa je pošiljati sina na kmetijsko šolo z namenom, da si potem išče službo izven kmetije. Danes je takih služb le malo in so od leta do leta vedno slabše plačane. Če se pa fant zanaša na tako službo, pa je dolgo ne dobi, lenari doma in postane neporaben tako za dom kot za javno službo, postane ničvreden pohajač.

Na kmetijske šole naj pridejo torej samo taki kmečki sinovi, ki so namenjeni za bodoče kmečke gospodarje bodisi doma bodisi da se bodo kam priženili.

V Sloveniji imamo sedaj tri kmetijske šole: Grm-Novo mesto je v glavnem poljedelsko-živinorejska, pa tudi vinarska ter deloma sadjarska šola s poletnim tečajem, ki traja 11 mesecev, in zimskim, ki traja dve zimi po 6 mesecev. Št. Jurij ob juž. žel. je izrazito živinorejsko-poljedelska šola z nekoliko vrtnarstva in sadjarstva ter ima prav tako poletne in zimske tečaje. Vinarska in sadjarska šola v Mariboru ima enoletni in dveletni pouk. Kmetom je tedaj dana prilika, da si izberejo oni zavod, ki jim najbolj prija.

Trezna ljubezen. On: Tako te ljubim, da bi dal svoje življenje zate. — Ona: Prav, prav; le to bi rada vedela, če si za življenje kaj zavarovan.

Otroška pamet. Mati: »Jurček, nikar se ne dotikaj tega psa! Utegnil bi te popasti, ker te ne pozna.« — Jurček: »Pa me predstavi!«

Vrečar Janez,
podobar in splošno mizarstvo
Domžale

Kaj bi bilo treba ukreniti proti sedanji gospodarski in socialni krizi?

Na gornje nagradno vprašanje v julijski številki smo prejeli dolgo vrsto odgovorov in razprav, znamenje, kako živahno naši člani spremljajo sodobne gospodarske in socialne pojave in kako kritično jih motrijo. Vsem lepa hvala! V naslednjem objavljamo dva odgovora, ki sta bila nagrajena.

Gospod Gosak Franc, Zbelovska gora 79, pošta Loče pri Poljčanah, nam je dal naslednji odgovor:

V eni Slomškovi knjigi, v kateri, že ne vem, sem čital tudi pregovor, da »kakršni so ljudje, takšni so pa časi« in mislim, da to velja tudi še za današnje razmere. Prvo, kar bi bilo potrebno za ozdravljenje teh težkih razmer, je ozdravljenje še težje duhovne krize. Premislite, koliko ljudi je že na deželi, ki nič ne molijo, in če že molijo, je to toliko kot nič, preklinjajo vse vprek pri vsaki stvari, ne posvečujejo nedelje in menijo, da bodo s tem krizo rešili, če bodo ob Gospodovih dneh opravljali razna dela; toda več ko delajo, manj imajo blagoslova. Na primer v tukajšnjem okraju so nekje na velik praznik po vinogradih škropili, v kratkem jim je potem vse toča poklestila. In potem: veselica za veselico, pijančevanje in poboji, vse največ ob Gospodovih dneh; to je kriza, ki se mora najprej ozdraviti po posameznih družinah.

Nadalje je treba uvesti v vse gospodarsko življenje solidnost in poštenost, katere že marsikje zelo manjka. Treba je začeti pri korenini. Kakor so te težke razmere nastale, prav tako se bodo morale spet odpraviti. Nekateri gledajo samo nazaj v tiste zlate stare čase, čez sedanje pa godrnjajo in preklinjajo ter dolžijo Boga, kakor bi bil On teh razmer kriv. Slabi, nepošteni in nemoralni ljudje delajo slabe čase. Krivi so pa teh razmer tudi tisti, ki so pomagali takim ljudem na važna vodilna mesta, kjer so se potem polakomnili denarja in pahnili množice v sedanjo bedo. Zato pa glejmo, da pridejo na razna vodilna mesta pošteni in nesebični ter za to sposobni ljudje.

Celo dolgo razpravo nam je poslal gosp. P. K. tam od Kamnika. Prosi nas, da njegovega imena ne objavimo. Ima že razloge za to. Razprava bi pa zaslužila, da bi bila v celoti objavljena. Žal nam nedostaja prostora. Zato nam ne bo zameril, če tu objavimo najbolj značilne njegove misli:

Sedanja gospodarska in socialna kriza bi zgubila najmanj 90 odstotkov svoje ostrine, če bi narodi, posebno pa še njihovi voditelji ozir. vlade stopile na pota krščanske pravičnosti in ljubezni ter začele gledati v vsakem človeku svojega brata v Kristusu.

Neizpodbitna resnica je namreč, da bi gospodarska in socialna kriza zdaleka ne bila tako težka, ako ljudje ne bi stregli v prvi vrsti le svoji samogoltnosti ter bi jim bila tudi v gospodarskem življenju meja, preko katere bi se ne upal nihče: že tisočletja stare, a vedno sodobne — božje zapovedi. Saj nam mati zemlja poklanja leto za letom obilico dobrin, potrebnih za naše življenje — le ljudje jih ne porazdeljujejo pravično med vse. Prav v teh časih se v jasni luči kaže resničnost pesnikovih besed:

»Za vse je svet dovolj bogat,
ko kruh delil bi z bratom brat.«

Proti sili kapitala je treba postaviti silo stanovsko organiziranih množic. Država bodočnosti naj bi bila vsa prepletena z najrazličnejšimi zadrugami, državljani pa vsi organizirani v stanovskih organizacijah.

Julijska številka »Naše moči« prinaša članek o optimizmu. Da, o tej stvari pisati, čim večkrat pisati, je prepotrebno. Naravnost čudno je, kako so naši preprosti dobri ljudje malo borbeni in malo optimistični. S starimi, od življenja strtimi ljudmi se bo dalo izpeljati le malo velikih stvari. Treba je navdušiti mladino za vzore zadružništva, za samopomoč (seveda ne tako, ki ljudski denar žre, od sebe pa niti fige ne da; op. ur.) in za stanovsko ureditev družbe.

Tudi za delavsko mladino se morajo osnovati primerne šole, n. pr. večerni tečaji... Posebno pažnjo je treba posvetiti zlasti še kmečki mladini, ker mladino drugih stanov po svojem številu daleko prekaša. Ni mogoče, da bi se znatnejši del bodočih kmetov strokovno in stanovsko izobrazil v kmetijskih šolah. Zato naj se povsod vpeljejo kmetijsko-nadaljevalne šole. Njihov učni načrt pa se mora primerno spremeniti. Ni dovolj, da zna kmet veliko pridelati! Dandanes je treba znati svoje pridelke tudi po primerni ceni vnovčiti. Kmečkemu naraščaju se morajo predočiti velike koristi zadružnega vnovčevanja pridelkov in zadružništva sploh. Naučiti jih je treba tudi vodstva zadrug in jih uvesti v vse podrobnosti zadružnega poslovanja.

Tudi naša prosvetna društva naj bi prilagodila svoj program in delovanje potrebam časa...

Napovedati je odločen boj korupciji, prevelikemu birokratizmu ter zavreti procvitanje nekaterih pokrajin na račun drugih. Preuredi naj se davčni sistem, ker se pri sedanjem sistemu večjim dajatvam nekateri, ki prejemajo velike dohodke, spretno izognejo. Samouprave naj se čimprej oživijo...

Beg ljudi z dežele v mesta in tovarne se bo zavrl le z izboljšanjem življenjskih pogojev v podeželju...

Brezposelnost bi se deloma omejila, ako bi se na kak način denar, ki ga ti naberejo in večinoma nepravilno potrošijo, zbral za poseben »sklad dela«...

Započeti je odločen boj proti zapravljivosti: nepotreben luksus naj se še bolj obdavči. Z vsemi sredstvi je treba skušati vzbuditi v ljudeh večji smisel za varčevanje; le na ta način bomo postali Jugoslovani resnični gospodarji na svoji bogati zemlji...

Izbiro poklicev je treba organizirati... Treba bo izvesti notranjo kolonizacijo...

ČEVLJI Peko VODIJO V KVALITETI

A. Belec, Št. Vid nad Ljubljano:

Gasilski spomini

(Nadaljevanje.)

2. Gasilstvo v Št. Vidu nad Ljubljano.

Gasilsko društvo v Št. Vidu sem ustanovil l. 1888. Kmalu se je priglasilo nad 100 delovnih članov. Županstvo v Št. Vidu pa ni hotelo podpisati pravil. Občinski odbor je vrnil pravila s pripombo, da v Št. Vidu gasilsko društvo ni potrebno. Zavrnjena pravila in županov odlok sem takoj poslal na okr. glavarstvo v Ljubljano. Glavarstvo je pravila vrnilo občinskemu odboru s pojasnilom, da je dolžan po § 9. zakona z dne 15. novembra 1881, dež. zak. štev. 14, podpisati. Kmalu nato je župan dostavil podpisana pravila. Za 13. oktober 1888 sem sklical ustanovni občni zbor društva.

Občni zbor je pravila navdušeno vzel na znanje ter izvolil 10 članski odbor. Mene so izbrali za načelnika. Sklenili smo takoj naročiti potrebne brizgalne in drugo orodje. Pri Samasi v Ljubljani sem naročil večjo brizgalno na vozu, manjšo nosilno brizgalno in več orodja. Tvrdka je naročila kmalu izpolnila, prišel je pa tudi račun za 1414 gld in 84 krajcarjev z zahtevo, da se zaračunani znesek takoj poravna; ako pa se plačilo ne izvrši takoj, naj odbor podpiše zadolžnico. Sklical sem sejo in predložil zadolžnico v podpis. Odborniki pa niso hoteli podpisati zadolžnice, tako da sem morai vse jamstvo za plačilo prevzeti sam.

Brizgalno s cevmi, orodje in čepice za moštvo smo kmalu dobili. Kroje pa smo odložili na boljše čase, saj niso bili tako nujno potrebni. Gasilci so se pričeli vaditi z orodjem in brizgalno. Vaje smo imeli navadno ob nedeljah, in sicer v raznih vaseh.

Prvi ogenj nas je našel že kar izurjene. Hitro smo bili pri požaru, brizgalno smo urno spravili v tek, pogasili gorečo hišo, sosednja poslopja pa obvarovali. Po požaru smo orodje odpeljali v shrambo, takoj nato pa smo imeli razgovor o delu pri gašenju, neprilikah in napakah ter o tem, kaj se je izkazalo, da nam je še potrebno. Taki razgovori so hitra in uspešna šola, kajti gasilci si tedaj navadno najbolje zapomnijo, na kaj morajo paziti pri naslednjem požaru, kako morajo rabiti orodje in kako čim urneje izvesti vse potrebno. Zlasti še, kako je treba ravnati z orodjem, da se dobro ohrani dolgo časa.

Seveda, zadovoljiti smo se morali sprva z zasilno shrambo v pravkar dozidanem Društvenem domu na dvorišču. Mokre cevi smo razobesili po dvorišču, v drugem nadstropju in na balkonu. Tu so se kmalu odtekle in posušile. Tako smo v zasilni shrambi kar dobro spravljali orodje vse do leta 1908.

3. Slavnost Češke gasilske zveze.

Zvedel sem, da priredi Češka gasilska zveza v Pragi 16. avgusta 1891 veliko slavnost z razstavo gasilskega orodja in velikimi vajami. Takoj sem se odločil, da obiščem to gasilsko prireditev

V Ljubljani sem nagovarjal gasilske veljake, naj bi kateri odšel v Prago. Žal, nisem mogel pridobiti nobenega. Šel sem na pot sam kot edini zastopnik slovenskih gasilcev. In ni mi bilo žal.

Ko sem se pripeljal v Prago, so češki gasilci pravkar sprejemali goste iz drugih dežel nad vse svečano. Predstavil sem se predsedniku Češke gasilske zveze kot načelnik gasilskega društva v Št. Vidu in kot edini Slovenec. Deležen sem bil kot »brat Slovenec« velike pozornosti. Navdušenih vzklikov ni hotelo biti konec. Tu sem izvedel, da je došel tudi zastopnik hrvatskih gasilcev, gosp. Mayer. S hrvatskim zastopnikom sva se prisrčno pozdravila, kot bi bila stara znanca.

Naslednji dan so se vršile glavne svečnosti. Tudi tu mi je predsednik Češke gasilske zveze izkazoval veliko pozornost. Občudoval sem red in disciplino, s katero se je 13.000 gasilcev uvrstilo v sprevod, ki je šel po mestu. Predsednik me je pridržal pri sebi ter mi razkazoval posamezne zanimivosti in znamenitosti.

(Dalje.)

da se zavaruje.
da s skupnimi, vzajemnimi močmi varuje za dolžene potrebe.

Vprašanja in odgovori

23. — **Nekomu, ki se ni podpisal.** — Na nepodpisana pisma prav za prav nismo dolžni odgovarjati. Ker pa gre za načelno važno vprašanje, odgovarjamo. Zamerite »Naši moči«, ker objavlja povest, v kateri se po Vašem mnenju dela krivica orožniškemu stanu. (Najbrž ste sami orožnik.) Predvsem moramo poudariti, da smo prejeli od zelo številnih strani odkrita priznanja za to povest, ker je preprosta, lahko umljiva in živahna. Nihče pa nam ni še doslej rekel, da je s povestjo zadovoljen, ker nastopa v njej pokvarjen orožnik. Vsak pameten človek ve, da je povest le povest, ki nastane v domišljiji pisca. Dosledno v vsaki povesti boste našli poleg dobrih tudi pokvarjence. Le da je v drugih povestih pokvarjenec navadno kmet ali delavec ali učitelj ali celo duhovnik, v naši povesti pa enkrat orožnik. Kakor v vsakem stanu tako tudi med orožniki niso sami angelci. Vi sami veste, koliko je bilo morda Vaših tovarišev že kaznovanih ali celo iz službe odpuščenih. Ako vzame pisatelj takega pokvarjenca za osebo svoje povesti, je to njegova pravica. S tem pa nikakor ne dela krivice poštenim, požrtvovalnim in dobrim orožnikom, katerih težko in odgovorno službo vsi poznamo in jo — če ostane le v mejah zakona in nepristranosti — visoko cenimo. Sicer pa ne sodite povesti pred koncem. Ko bo izšla povest v celoti, boste najbrž sami drugega mnenja.

24. — **Feniksovi zavarovanci** se obračajo na nas z vprašanji, kaj je z raznimi uradi in organizacijami za zaščito zavarovancev. Take ustanove so se namreč pojavile v zvezi s polomom »Feniksa«. Po naših obvestilih gre tu za urade, ki so jih ustanovili ljudje, kateri bi radi spet nekaj na lahek način zaslužili. Da imajo krivi nosovi poseben talent za take stvari, je znano. Takih ustanov tedaj ničesar ne sprašujte in jim ničesar ne zaupajte.

25. — **Č. N., Maribor.** — Ne vidi se Vam umljiva ministrska naredba, po kateri je izpreganje zavarovanj pri »Feniksu« zabranjeno. Kaj naredba pod izpreganjem razume, mi ni povsem jasno. Vi imate s »Feniksom« pogodbo, v kateri je tudi čisto jasno povedano, kdaj lahko odstopite. Tista načela so v zavarovalstvu obče veljavna. Kratko jih navajamo: Če ste plačali premijo vsaj eno leto, Vas nihče ne more prisiliti, da plačate še kaj. Če premij niste plačali še polna tri leta, potem v primeru Vašega odstopa zapadejo vse plačane premije v korist zavarovalnice. Ako pa so premije plačane vsaj za tri leta, mora zavarovalnica v primeru, da ne plačate ničesar več, sama od sebe spremeniti zavarovanje v plačevanja prosto zavarovanje z znižano zav. vsoto. (Glej naš odgovor pod točko 11. v junijski številki »Naše moči«!) Zaradi min. naredbe ne morete zahtevati odkupa ali posojila, a določba o spremembi v plačevanja prosto zavarovanje je v veljavi. Če tedaj hočete prestopiti k naši zavarovalnici, lahko to vsak čas storite. Tega Vam naredba nikjer ne brani. Seveda Vam za tisto, kar izgubite pri »Feniksu«, ne moremo nuditi drugega kot našo **varnost** in **kulantnost**. To dvoje pa gotovo odtehta izgubo pri »Feniksu«.

26. — **S. M., Metlika.** — Naš potnik je zavaroval proti požaru Vaša poslopja. Ko ste prejeli našo polico, Vas je obiskal zastopnik neke inozemske (avstrijske?) zavarovalnice ter se Vam rogal, češ da ste neumni, ko se zavarujete pri Vzajemni, ko bi Vas pa on mnogo ceneje zavaroval. Kaj je potem s tarifnim sporazumom, vprašujete? Prav imate. Ni to edini slučaj, da je zastopnik tuje družbe na ta način govoril proti naši domači zavarovalnici. Mi smo svoje stališče do tarifnega sporazuma obširno pojasnili v aprilski številki »Naše moči«. Tudi danes stojimo na stališču, da je treba dano besedo držati. Če dotični tuji zastopnik govori po naročilu svoje družbe, potem bi sledilo, da tista družba tarifni sporazum izigrava. Tako početje je vse obsodbe vredno. Prosim Vas, da sporočite ime dotičnega zastopnika ter točno vse, kar je govoril. Storili boste zdravemu zavarovalstvu veliko uslugo. Zdi se, da bo le s pomočjo poštenih zavarovancev mogoče iztrebiti zlo, ki ga s podtarifiranjem še vedno skušajo neke inozemske družbe vnašati v pošteno jugoslovansko zavarovalstvo.

Zoper vlom se zavarujte samo pri domači Vzajemni zavarovalnici!

F. K-n:

Domovinstvo in novi zakon o občinah

Malo je upravnih poslov, ki bi tako živo posegali v življenje občanov in državljanov, kakor reševanje zadev o domovinstvu ali (kakor se pravi po novem zakonu o občinah) o članstvu občine.

Kakor je občina temeljna celica države, tako je vsak občan (član občine) živ ud in sestaven del občine. Občani in državljani pa, ki so torej živi udje obeh upravnih enot — najnižje in najvišje — so spojeni po zakonu o domovinstvu in državljanstvu v eno nerazdružljivo celoto z občino in z državo.

Razpravljati o prvem zakonu je namen tega in naslednjih člankov ter podati našim bravcem bistveno najvažnejša določila o domovinstvu.

Osnovni pojmi o domovinstvu in zgodovinski razvoj zakonodaje o njem.

Pričujoča in nadaljnja izvajanja se naslanjajo na določila o domovinstvu v prejšnji državi, ker veljajo za vse ozemlje Slovenije (pa tudi Dalmacije) še v vsem obsegu stari avstrijski predpisi in zakoni.

Res da ima naš sedanji zakon o občinah z dne 14. marca 1933. leta v poglavju II. pod naslovom »Člani in prebivalci občine« nekaj okvirnih določil glede domovinstva in s tem združenih pravic občanov, toda domovinski zakon to še ni. Tega še pogrešamo! — Zakaj vse globokeje posega domovinstvo v življenje vsakega posameznika in družbe, kakor more biti izraženo v določilih komaj šesterih paragrafov omenjenega zakona.

Literatura o domovinstvu v stari državi obsega dela in razprave skoro za malo ročno knjižnico. Pri nas pa naj bi bila vsa zakonodaja odpravljena v 6 paragrafih.

Odgovorimo si najprej na vprašanje:

Kaj je domovinstvo?*

Domovinstvo (domovinska pravica ali pristojnost v kako občino) je subjektivna (osebna) pravica, ki ureja pravno razmerje med poedinim državljanom in med občino, ki ji pripada. — Po tem pojmovanju je prva domovinska celica, torej prva prava **domovina**, izvirno le **občina**. Važnost tega pravnega razmerja med vsako poedino osebo in med domovinsko občino se vidi že iz tega, da mora biti vsak državljan pristojen v eno občino. Torej: prej občina, potem šele državljanstvo! To temeljno določilo je veljalo prej in velja tudi slej po našem zakonu o občinah.

Ni samo to, da ima vsak občan pravico do nemotenega bivanja v svoji domovinski občini — še vse drugačne pravice ima do nje. Takoj od rojstva in potem skozi vse življenje je tesno povezan ž njo. Ni skoro dejanja in koraka v življenju, pri katerem bi človek ne potreboval občine — od izdanja domovnice do izdanja bolniške razkaznice na pot v bolnišnico, in vmes nešteto drugih. Tesna zveza z domovinstvom se pojavi zlasti tedaj, ako občan ali občanka obuboža, ko torej nastopi postavna dolžnost in obveznost občine, da prevzame skrb, če treba tudi za cele družine, v tisti meri, ki zadostuje za najnujnejše preživljanje. V tem pogledu so v neločljivi zvezi z zakoni o domovinstvu vsi oni zakoni in predpisi, ki se nanašajo na ubožno oskrbo po občinah.

S tem bodi odgovorjeno na vprašanje, kaj je domovinstvo.

Kateri zakoni urejajo domovinstvo?

Poleg že omenjenega našega zakona o občinah imamo predvsem dvoje poglavitnih in najvažnejših zakonov iz prejšnje države, ki sta dokončno uredila domovinstvo.

Prvi zakon, ki je povzel bistveno najvažnejša starejša določila, je zakon z dne 3. decembra 1863. leta, avstr. drž. zak. št. 105, s katerim so bile tedaj v popolni obliki urejene domovinske razmere.

Drugi zakon z dne 5. decembra 1896. leta, drž. zak. št. 222, je kot novela deloma izpopolnil in izpremenil prej navedeni zakon. O razlogih, ki so bili merodajni za delno izpremembo zakona iz leta 1863., bo govor v naslednjem članku, hkrati pa tudi o določilih našega zakona o občinah, kolikor se nanašajo na domovinstvo, in ob primerjavi obojnih določil.

Do leta 1863. tudi avstrijska zakonodaja ni imela enotnega in posebnega zakona o domovinstvu, marveč so bila razna tostvarna določila obsežena v drugih izdanih predpisih in zakonih.

Prvi izmed takih predpisov, ki se je nanašal na domovinstvo, je dvorni sklep (Hofentschließung) iz dobe Marije Terezije glede potepuhov in beračev iz leta 1754 (16. 11.).

Kasneje so bila izdana določila o domovinstvu v popisnem patentu (Konskriptions-Patent) z dne 25. oktobra 1804. leta, ki so v bistvu soglašala z določbami dvornega sklepa iz leta 1754.

Natančnejša določila o domovinstvu je vseboval **začasni občinski zakon** z dne 17. marca 1849. (V okviru tega zakona so morala dobiti deželna glavna in okrožna mesta lastne »ustave« (Verfassungen). Tako je bil izdan za deželno glavno mesto Ljubljano začasni občinski red z dne 16. junija 1850. leta z nekaterimi posebnimi določbami, zlasti glede pristojnosti deželnih in občinskih uradnikov v mestno občino po stalni namestitvi.)

Pozneje je še izšel cesarski patent z dne 24. aprila 1859. leta, s katerim je bil izdan nov **občinski zakon**, ki je bil postavno razglašen dne 27. aprila 1859. leta. Ta zakon je imel za tedanje čase prav primerna določila o domovinstvu v zvezi z državljanstvom.

Starejša določila o domovinstvu navajam zategadelj, ker se morajo pri reševanju včasih zelo zamotanih domovinskih zadev upoštevati še danes, ko je treba zasledovati cele rodove do dedov in pradedov nazaj, ako se hoče dognati in ugotoviti domovinstvo živečih potomcev.

(Nadaljevanje.)

* V tej razpravi hočem ostati pri označbi »domovinstvo«, ki je ukoreninjena med ljudstvom, dočim »članstva« občine naš narod ne pozna. Opisca.

Kmetovalci,
če si boste nabavljali **sadne mline**, obrnite se na nas za informacije.

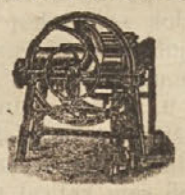

Nizke cene **Izboljšani modeli**

Na zalogi **slamoreznice**. — Močna konstrukcija. Znižane cene.
Plugi, brzoparilniki, bakreni kotli itd.
Podjetni krajevni zastopniki se iščejo.

Ferdo Smola
poljedelski stroji in plugi
Sv. Jurij ob juž. žel. pri Celju

Javna zahvala in priznanje

Podpisani posestniki — člani Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani — prizadeti po težkih in usodnih požarnih nesrečah, izrekamo naši domači zavarovalnici iskreno zahvalo in javno priznanje, ker smo bili v najtežjih trenutkih deležni vse njene pozornosti in velikodušnosti. Ob kulantni ocenitvi škod smo se lahko ponovno prepričali, da je Vzajemna zavarovalnica odkritosrčna prijateljica in dobrotnica slovenskega ljudstva.

Trobevšek Janez in Marija, Sidraž, občina Cerklje pri Kranju. (Požar dne 27. 2. 1936.)

Kunej Josip, Gorjane 19, p. Podsreda. (Požar dne 29. 6. 1936.)

Forstner Ivan in Lucija, Braunšvajg 9, p. Rače pri Mariboru. (Požar dne 9. 7. 1936.)

Jakolič Štefan in Matilda, Braunšvajg 1, p. Rače pri Mariboru. (Požar dne 9. 7. 1936.)

Kac Jože in Ana, Skoke 27, p. Hoče pri Mariboru. (Požar dne 8. 7. 1936.)

Klemen Alojzij in Jožefa, Dol pri Hrastniku št. 24. (Požar dne 15. 6. 1936.)

Ramot Alojz in Marija, Prepuže 3, p. Prihova pri Konjicah. (Požar dne 26. 6. 1936.)

Predikaka Simon, Podova 46, p. Rače pri Mariboru. (Požar dne 2. 7. 1936.)

Kocmut Olga, Sovjak 115, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. (Požar dne 4. 7. 1936.)

Cerkveno predstojništvo Sv. Marjeta na Muti. (Požar dne 30. 6. 1936.)

Kancler Ivan in Veronika, Leskovec 55, pošta Črešnjevec pri Sl. Bistrici. (Požar dne 28. 7. 1936.)

Pristovnik Jurij, Šmartno na Pohorju 21. (Požar dne 30. 7. 1936.)

Rozman Anton in Eliza, Stari log 26, p. Pragersko. (Požar dne 1. 8. 1936.)

Črešnar Matevž in Katarina, Padeški vrh 26. (Požar dne 25. 7. 1936.)

Koman Štefan in Valda, Vukovski dol 27, pošta Jarenina. (Požar dne 26. 7. 1936.)

Beranič Elizabeta, Radizel 65, p. Slivnica pri Mariboru. (Požar dne 10. 7. 1936.)

Nediljka udovica Kević, Drniš 81, Dalmacija. (Požar dne 12. 7. 1936.)

Gril Ciril, Sv. Andraž 105, p. Velenje. (Požar dne 10. 7. 1936.)

Ekerl Ferdinand in Terezija, Hotinja vas 88, p. Slivnica pri Mariboru. (Požar dne 17. 7. 1936.)

Kević Stjepan Ivanov, Drniš 81, Dalmacija. (Požar dne 12. 7. 1936.)

Muželin Miha, Babna Reka 27, p. Loka pri Žusmu. (Požar dne 3. 7. 1936.)

Šmit Franc in Barbara, Čačavas 15, p. Podplat. (Požar dne 12. 6. 1936.)

Korošec Jakob, Liboje 67, p. Petrovče. (Požar dne 3. 7. 1936.)

Babnik Valentin, Glinca 9, p. Št. Vid nad Ljubljano. (Požar dne 19. 6. 1936.)

Lamovec Marija, Goropeke 8, p. Žiri. (Požar dne 12. 7. 1936.)

Dobravec Janez, Volčje 9, p. Nova vas pri Ložu. (Požar dne 19. 7. 1936.)

Vrhovec Jožef, Studenec 4, p. Stična. (Požar dne 19. 7. 1936.)

Juvančič Anton, Vače 21, p. Vače pri Litiji. (Požar dne 12. 7. 1936.)

Jeršin Josip, Račje selo 9, p. Trebnje. (Požar dne 13. 7. 1936.)

Bombač Andrej, Krušče 4, p. Begunje pri Cerknici. (Požar dne 17. 6. 1936.)

Preklic in zahvala

Podpisani Jerič Franc iz Križa preklicujem vse, kar sem govoril o nekulantnosti Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani zaradi izplačila požarne odškodnine za moje gospodarsko poslopje.

Ob tej priliki se ponovno zahvaljujem za hitro cenitev ter izjavljam, da mi je Vzajemna zavarovalnica cenila škodo v popolno moje zadovoljstvo, ter jo vsem najtopleje priporočam.

Križ, dne 20. junija 1936.

Jerič Franc, l. r.

Mlada moč

Slavko iz Sp. Sv. Kunigunde, Ladislav iz Lajpovč, Andrejček iz Dol. Lendave, Ivan iz Podgorice, Matija iz Podpece, Mihec iz Škal, Micka iz Hrvače, Tonček iz Mirne peči, Cilka iz Turiške vasi, Tinček iz Braslovč, Fani iz Ribnika, Marička z Jesenic, Mirko iz Starega trga in še desetine in desetine drugih — pozdravljeni in pohvaljeni! Lepo ste jo po domače zavili in kar po vrsti ste nagrado zaslužili. Ker pa je moja malha bolj pičlo založena, bom nagradil s

I. nagrado (s knjigo »Za židano voljo«) Slavkota Bežana iz prleškega Lotmerka, ki tako-le piše:

Sedaj Vam napišem, kaj se godi pri nas vse v enem dnevu, po leti to Vam pa bom napisa kak je bilo pri nas v četrtek to je drügiga julija.

Gnes zaron smo bol zacejta stanoli navadno oča so stanoli prvi pa so rekli zej pa le auf. Slavko pa Janko morata prle napasti krave kak gremo žet, pa sma nenok stanola in odgnala. Gda sma spaše prgnala so že prišli žjeci k zojtrki pa tüdi midva sna ga dobila potlan pa gremo vsi vküp na njivo. štirje kosci, štiri gorbračice, dve sta delale povresla trije so vezali midva z jankom sma snop- je vküp nosila, strie pa so proti križe zlagali.

Ob enih popodne se je začelo megliti ob dveh pa nas je že tüdi dež pregna z žetve da smo bli mokri kak miši. Duma pa so oča rekli tak, kumej sem vas ednog po šesnajsti sküp sprava, zapa nas je dež pregna zej prle nemo drgoč želi, kak v pondelek keri demi na pondelek obeča zapa se jih je na ponedelek drgoč zglasil zadosti pa smo resen spravili fein süho žito vküp. Tak je nam hržena žetva v prlekiji minola.

Veš, Slavko, vsaj Prlekijo bi bil moral z veliko začetnico zapisati, če si že na vejice in pike — pozaba.

II. nagrado (s knjigo »Domače in tuje živali v podobah«) Jankota Muleja iz Spod, Lipnice 27 pri Kamni gorici, ki mi piše:

Tudi moj ata so član Vzajemne zavarovalnice. Po večerj večkrat pravjo da je tam dnar najbol zagvišan.

Po navad ostanem okol 5 h. Ata in sestre pa že v 3 h ali v 4 h zjutraj. Delam vse sorte. Krave futram, prešiče, zajce in kona. Včasih tud v kuhn kuham, ali pa nesem kosilo ali južno v part sestrama. Včasih tud sno šim. S senam je bil pa zej tak dren, zato ker je dž tok nagajov. Sedaj že žanjejo. Kavk je pa kr črn po luft. Vsak dan letajo s češne do češne.

Hodijo v Radovljico, Kamno gorico in Kropo ludje. O Kropi pravi pesem.

Kropa je en golant mest'
not se pride glih po cest.

III. nagrado (z Jurčičevo knjigo, v kateri so narodne pravljice in pripovedbe, Spomini na deda, Jurij Kozjak, Jesenska noč med slovenskimi polharji itd.) pa **Heleno Šetar** iz Spod. Polskave pri Pragerskem. Tole mi pripoveduje:

Ludi se švarajo leitos z vremenom zatou ku je zmirom deženo. Takou sn jes tudi gor plačala tou je blu treikiga julija u večerko.

Ujutro po frouštikli sn mougla pusodvo umit še jezna sn bla na umivaje. Potle ukouli ousme ure sn šla h sestri tou je en firkle ure od nas. Vona je tam uželjena ma niga žagmajstra. Krez en cajt sma šle u gošu pu gobe. Našle sam same lesice kuj sestra je našla jeno kraušo. Vona si je preit nabrala pouno korpco, potle je mjeni tuodi pomagala. Jes nisn meila korpce seibi kuj u furtuh sn nabirala zatou ku nisn veidla da bouma šle pu gobe. Prnesla sn jih grobo tilko sn jih prnesla da smu jih u večir spražli. Ku sn jih prnesla domu sn jih dala v skledo. Potle sn prnesla od soseda žakle in sn jih šla prat. Ko sn jih oprala sn jih obesla na plout. Potle ko so se nomalo posušli sn jih nesla nazaj k sosedi. Bližala se je dvanajsta ura. Ko je odzvonilo poudne sn šla jejst. Ko sn se najedla je reko ata da bo šou na trounik. Jes sn rekla da bom šla poulek, pa je reko da žiher grem. Potle mi je reko ata da morem rečt brati naj napreže kobilo. Jes sn mu rekla pa je naprego. Ko je naprego je brat poklicao meni in ato. Ko smo se ži odpelala pa sma ži bla dauč je ata pogledao nazaj pa je video da se deila na dež pa je napodo kobilo. Potle ko smo ži bla tam je ži nastao veiter ko sma misla nakusit je ži začeo dež špricat pa sma misla da je bulši travo pustit tam ko pa moker bit. Pa obrnema vouz pa začne ži kuj feist it. Ko sma obrnla voz se je zagnao tak veiter da sn misla da bom z vouza padla. Potle pa ata feist napodi kobilo da je letela cejli pot domu. Ko sna prišla domu sma bla tak mokra da je kuj od naji teklo. Potle je brat kobilo sprego in jo gnao u štalo. Med tem cajtom sma se mija z ati preoblekla. Ko sma bla spreoblečena te je nike prenehalo. Tako sma z ati gor plačala. Konec.

Kaj pa drugi, ki ste bili tudi pridni? Nagrad za vas sicer nimam, a zato vam obljubim, da bom dobre odgovore v prihodnjih številkah dal natisniti. Le pazljivo čitajte »Našo moč«. Marsikdo bo našel svoj odgovor v njej.

Kakor sem bil odgovorov na julijsko vprašanje vesel, tako se nič ne morem pohvaliti z doslej mi poslanimi odgovori za avgustovo vprašanje. Kaj se res tako malo brigate za svojo »Mlado moč«, da ne veste nič odgovoriti. Upanje pa imam, da bom vseeno od svojih prijateljčkov do konca avgusta prejel še dosti odgovorov.

Za september je pa naloga lahka. Ta-le naslov ima:

Opišite mi na šaljiv način eno izmed naših domačih živali!

Kaj so domače živali, to veste. Konj, krava, vol, prešič, ovca, koza, petelin, kokoš in še druge. Ponekod imajo več, ponekod manj domačih živali. Ponekod imajo pa celo živalice. E, saj jih poznate. Vi si izberite samo eno in jo opišite. Pa tako jo opišite, da se bomo smejali. Kdor bo najbolj smešno napisal, dobi nagrado. To se pravi, trije jo bodo dobili.

No, vidite, ta naloga je lahka in težka obenem. Konja na primer ni težko opisati, a tako ga opisati, da bo smešno, to je težje. Torej: pero v roke in možgane na vajeti, pa bo šlo!

Lep pozdrav vsem! **Brat Ivo.**

V vsej državi najinteresantnejše razstave bodo letos gotovo na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 1. do 13. septembra, kamor bo zlasti velika, vso državo upoštevajoča propagandna razstava »Za naš les« privabila obsikovalce iz vse Jugoslavije. Pokazala nam bo naše lesno bogastvo v primeri z drugimi državami in tudi produkcijo lesa ter stranskih produktov. Najvažnejši del razstave bo pa gotovo oddelek, kjer bo nazorno z načrti in modeli prikazana uporaba lesa v stavbarstvu in za najrazličnejše druge namene ter vsi mogoči izdelki industrije in obrti, predvsem pa tudi kemije. Njej bo priključen skoraj 10.000 m² obsegajoč živalski park z vsem živalstvom naših gozdov, obenem pa tudi mikavna razstava »Naš sodoben vrt« z večimi posebnimi razstavami cvetja, raznimi modernimi vrtovi ter sploh vsem, kar zanima našega prijatelja vrtov. Seveda na tej razstavi ne bo manjkalo tudi najlepšega sadja in najboljše zelenjave. Razstava malih živali bo spet nudila priliko, da si rejci izbero za pleme kunce, perutnino in golobe, a za razvedrilo bo skrbel veselični prostor z velemestnim varietejem. Za Ljubljanski velesejem veljajo 50% popusti na železnicah, ladjah in letalih. Uspeh je velesejmu zagotovljen z vsemi temi razstavami, zlasti bo pa spet privlačna sijajna razstava pohiš-

M. K.:

Pesem polja

(Povest.)

(Nadaljevanje.)

5.

Žito v kozolcih se je že posušilo, ljudje so ga nalagali na vozove in skladali v skednje. Začela se je mlačev. Kak postaren gospodar je poganjal konje, ki so gonili gepelj, delavci na podu so pa hiteli, hiteli, črni, zaprašeni. Še znoja si niso utegnili obrisati, ker stroj je požiral vedno nove snope. Pri fari je zazvonilo poldne. Gospodar je ustavil konje, mlatilnica je obstala, na podu so se oddahnili. Otrli so si znojna čela. Južina mora biti ob takih prilikah boljša in gospodarji tudi z vinom niso štedili. Prvi dan so žito omlatili, drugi dan pa so ga čistili in znašali v kašte. Zadovoljni so bili letos gospodarji: hvala Bogu, dobra je letina.

Polje je postalo nekako pusto, prazno. Vsepovsod samo osamljena strnišča. Sonce je še vedno žgalo in njive so prosile kmeta, naj jih preorje in jim da novega semena, saj imajo v sebi še zadosti moči in svežosti. Kmetje so slušali glas zemlje, preorali so strnišča in posejali ajdo. Ko je ajda v tleh, postanejo dnevi krajši in sonce začne po malem izgubljati moč. Ljudje začno izoravati krompir. Pobirajo ga in mečejo na kupe, potem pa odbirajo drobnega, gnilega ali drugače pokvarjenega za prašiče. Koš za košem ga vozijo domov z njiv, debelega, lepega, in ga znašajo v kleti. Na polju dehti ajda in čebele brenče, da si naberejo sladkega nektarja in ga predelajo v temni, dišeči ajdov med.

Narednik Mirko je večkrat srdito klel skozi zobe, ko je čul v hribu ali doli v Pečevju pokati puške. Vedel je, da lovita Tonček in Tine, ali dokazati jima ni mogel nič, če se je še bolj trudil.

Oprezal je in oprezal za njima, a fanta sta vedno znala dokazati, kje sta bila tačas, ko je Mirko čul pokati puške. Nekega dne, ko se je poln zlobnih načrtov sprehajal in oprezal po gozdu, je našel pred lisičino spretno nastavljeno past. V togoti jo je že mislil pograbiti in zalučati doli po bregu, a naslednji hip se je že premislil. Natančno si je vtisnil v spomin ono mesto in se vrnil na orožniško postajo. Ko se je jelo mračiti, je že zopet hitel v hosto na oni prostor, kjer je opazil past. V pasti je tičala lepa lisica.

»Glej vraga, srečo imajo ti divji lovci,« se je jezil Mirko. Vlegel se je vstran za gosto grmičevje in opazoval. Celo uro je ležal in bil že čisto obupan, da koga dočaka, kar ti prižvižga po gozdu mogočno in brezskrbno — Tine.

»Ej, lepa lisička se je ujela,« mrmra zadovoljno Tine, potegne samokres in ustreli žival v glavo. Potem jo pa izmota iz pasti, prime z desnico lisico, z levico past in koraka proti domu.

Sto korakov za Tinetom se je motal med drevesi Mirko. Veje so mu, kakor nalašč, prav nocoj pokale pod nogami. Prišla sta iz gozda na polje in Tine je krenil po kolovozni poti baš po sredi polja med spečimi njivami, zaupajoč svoji sreči. Mirko pa je moral skoro teči ob grmovju prav tam ob robu, če je hotel izvršiti svoj načrt. Tine je prikorakal gori za Bukov vrh, mogočno se je razkoračil in zavriskal, da so zalajali psi.

»He, vriskaš, da te sliši Ančka, lump!« je siknil Mirko.

Pot se je prevesila in vodila v Rovte, Mirko je zvesto sledil Tinetu. Prišedši domov je Tine zavil na vrt in zlezel tam na svisli nad kozolcem. Mirko si je pomel roke, vedel je zadosti.

Drugo jutro sta že zopet prišla v Rovte k Podlesniku Mirko in Ziko.

Tine je stal pred hlevom s prekrižanimi rokami in jima je na vprašanje, kje ima skrito ukradeno divjačino in pasti, odgovoril, da naj mu že vendar dasta mir.

Mirko je malo osupnil, potem pa zaukazal:

»Preiskala bodeva in z nama boš hodil, ko bova pregledovala.«

Tine je prikimal in začeli so iskati. Nalašč je Mirko malo pregledoval po hiši in šupah, potem pa mogočno velel:

»Pojdimo še gori v kozolec gledat!«

Tine je prebledel. Kdo mu je povedal? Ej, ko bi ga mogel! Premagal se je in šel z orožnikoma proti kozolcu. Zlezli so po lestvi na svisli.

Mirko je poskočil, za vrati sta ležala past in lisica.

»Aha, ptiček, ali sem te vendar ujel! Kaj pa je to? Ali se je lisica sama zatekla v svisli in past ti je padla z neba, kajne?«

Tine je klel skozi zobe.

»Ne kolni, pokaži raje, kje imaš še drugo.«

»Nimam.«

»Kaj, nimaš? No, videli bomo. A ti Ziko, ga ukleni!«

Ziko je izvlekel verižico, Tine je pa odskočil in zarjul:

»Samo dotakni se me kdo!«

Ziko je preplašeno gledal, ne vedoč, kaj bi. Mirko je pa preiskaval, a ni mogel nič dobiti. Zardel je od jeze.

»Kje imaš drugo?«

»Nimam!« je zamolklo odgovoril Tine.

Mirko je stresel z glavo.

»No, tudi to je zadosten dokaz. Ziko, ukleniva ga.«

»Mene bo kdo uklepal, mene?«

»Tebe! Divji lovci ne zaslužijo drugega.«

Ziko je zopet potegnil verižico, Mirko ga je zagrabil za roke. Orožnika sta uvidela, da korenjaka Tineta ne bodeta zmogla. Na videz mirna sta odšla.

Še tisto popoldne je prišel Ziko in z njim še trije drugi orožniki. Uklenili so Tineta in ga odgnali v mesto. Tine je plačal globo zaradi lova in obsedel za mesec dni v zaporu.

Mirko je od veselja poskočil v sobi. Obžaloval je samo, da je bila kazen tako mila. Pogreznil se je zopet v zlobne misli in načrte.

Korenovega Tončka je poparilo, ko je zvedel, da je Tine zaprt. Sam ni več upal loviti. Stari Koren ga je tudi svaril in mu stavil Tineta za vzgled. V gozdu se ni več čulo pokanje pušk, kar je Tine sedel v ječi. Ančka je skrivaj jokala in si očitala, da je tudi ona nekoliko kriva, da je Tine v zaporu. Če bi ga bilā prosila, naj pusti lov, prav gotovo bi jo ubogal, pa ne bi prišel v tako nesrečo. Potolažila se je malo, ko je po preteku enega tedna dobila Tinetovo pismo. Tine ji je razložil v pismu, kako je prišel v zapor in jo lepo tolažil, saj štirje tedni niso večnost. Še tri tedne naj počaka, pa se bosta zopet videla. Vse bi še bilo, samo po njej mu je dolgčas, da bi najraje umrl od dolgega časa. Nazadnje je prosil, naj pozdravi v njegovem imenu še Tončka. Ančka je bila zdaj že skoro potolažena.

Kmalu po sprejemu tega pisma sta se srečala Ančka in narednik Mirko. Mirko je bil v zadregi pred dekletom, a vendar jo je nagovoril:

»No, kako je, gospodična Ančka. Ali vam je kaj dolgčas po Tinetu?

Ančka ga je strupeno pogledala.

»No, ne glejte me tako grdo, Ančka. Sem mar jaz kriv, da je zaprt?«

»Vi!«

»Jaz? Ne, ne, ljubica! Verujte mi, jaz bi mu rad pomagal, a nisem mogel. Nekdo ga je izdal in jaz sem moral iti ponj.«

»Narednik ste, ne bilo bi vam treba.«

»Tudi jaz moram slušati ukaze.«

Ančka ga je nejevoljno spraševala:

»Ali vama je z Zikotom tudi bilo ukazano, da prideta na pretep in poboj v našo hišo.«

»Pretepa nisem bil kriv jaz. Tri tedne me je bolela glava in Ziko je imel ves obraz zabuhel. Prišla sva na ukaz.«

»Ali vam je morda komandir ukazal, da pojdite rogovilit in neslanosti prodajat pod moje okno?«

Mirko je osupnil, pa se je naglo zbral.

»Tega mi ni ukazal komandir, to mi je velelo srce. Tine me je tistikrat skoro ubil, a jaz ga vkljub temu ne sovražim.«

»Seveda, vi ga ljubite.«

»Ne bodite tako strupeni, Ančka. Ne sovražim ga, ljubim pa vas. Povedal sem vam že, dajte mi danes odgovor.«

Prijel jo je za roko in jo hotel objeti.

»Dajte mi odgovor, Ančka!«

Ančka se mu je iztrgala in mu togotno zalučala v obraz:

»Nesramnež, stran od mene!« nato pa je zbežala.

Osuplo je zrl Mirko za Ančko.

»Le čakaj me, punčara, še žal ti bo! Spravim ti s poti tega Tineta in ko bi bilo tudi ne vem kaj! Še žal ti bo, dekle, pa tedaj bo prepozno!«

Srdito je odkorakal po poti navzgor in v hudobni glavi se mu je kuhal načrt, kako bi uničil Tineta.

Polja in gozdovi pa so ležali pod njim mirni, pokojni in tako neizrečeno lepi, da si je nemogoče misliti, da bi mogla ob pogledu na ta kras kaniti komurkoli v srce le kapljica zlobe.

(Dalje prih.)

Brzoparilniki

in

gnojnične črpalke

znamke

„GAMA“

so proizvodi izključno domače obrti, le polovico cenejši in boljše kakovosti kot inozemski.

Izdeluje in

prodaja jih tvrdka

Ciril Podržaj,

splošno ključavničarstvo,

Ig, p. Studenec pri Ljubljani

Pojasnila in ceniki brezplačno

Zdravstvena šola

Kakao spada med najbolj redilne hranine. Pridobivajo ga iz praženih zrn do trinajst metrov visokih dreves kakavovcev, ki uspevajo samo v vročih predelih zemlje. Iz zrn iztisnejo nekaj olja. V kakau se nahajajo naslednje snovi: mast, beljakovine, škrob, sladkor, mineralne soli in zdravilni teobromin. Iz kakaa prirejajo čokolado. Ker vsebujejo že manjše količine kakaa toliko hranilne vrednosti, je primerno hranivo za oslabele ljudi. Pa tudi za potovanje, zlasti za ture, je zelo primeren, ker zavzame v nahrbtniku malo prostora, utrujenemu telesu pa zelo odpomore.

Uši, ki so v nadlego človeškemu telesu, poznamo troje vrst. Lasna ali glavna uš je 2 mm dolga. Povzroča na glavi močno srbenje, zaradi katerega se človek neprestano grebe in praska. Zaradi tega se pojavijo gnojne ranice, najprej na zatiljku, potem na glavi, pa tudi po obrazu in po rokah. Ta vnetja zapuste včasih za seboj močnejše brazgotine, na katerih potem lasje ne zrastejo več. Ako zanemarimo zdravljenje, se zalepijo lasje z gnojem in prekrijejo s hrastami. Jajčeca ali gnide teh uši so prilepljene na lase. Najenostavneje odstranimo te uši na ta način: dobro pomešamo v steklenici enaki količini petroleja in olja. To mažo dobro utaremo v kožo. Nato zavijemo glavo za 24 ur s povojem. Ko odstranimo povoj, izperemo glavo dobro z vročo vodo in milom, nato lase izplahnemo z jesihom in jih izčešemo z ostrozobatim glavnikom. — Druga vrsta uši se pojavlja v spodašnjem lasišču, kjer zapušča včasih sinjkaste lise. Silno srbi. Uničimo jih s sivo mažo, ki jo dobimo v vsaki lekarni, ali s peruvijanskim balzamom, ki smo ga raztopili v alkoholu. — Tretja vrsta uši se pojavlja v obleki in perilu, ki se tesno prilega telesu, zlasti po ledjih in okoli pasu. Ta uš je nevarna, ker včasih prenaša pegasti legar. Perilo in obleko je treba dobro prekuhati ali umetno razkužiti, telo pa dobro oprati z vročo vodo in milom.

Možgansko kap povzroča krvavitev iz možganskih žil v možgansko tvarino. Po okraju, kjer se v možganih ta krvavitev vrši, in po jakosti krvavitve se ravnajo tudi posledice. Kap se pojavi v lažji ali težji obliki kar naenkrat z vrtoglavico in z nezavestjo, v kateri lahko bolnik umre. Ako jo bolnik prestane, se pojavi pogostoma ohromelost teh ali onih mišic, udov, motnje v govoru itd. Povzročitelji kapi so predvem arterijoskleroza, razširjenje možganskih odvodnic, sifilis. Do prihoda zdravnika je treba bolniku dajati mrzle ali ledene obloge na glavo in bolnik mora popolnoma mirovati.

Pa še eno za šalo. Novinar je dražil v mrežnico zaprtega umobolneža. Ta je bliskovito strgal mrežo, planil proti novinarju in ga smrtnobledega gonil po vseh sobah in hodnikih. Ko ga je končno prignal v kot, iz katerega novinar ni več mogel pobegniti, je ta s smrtno grozo zastrmel v besneža, ki je planil k njemu. Besnež pa ga je nalahno udaril s prsti in zaklical: »Pofoškan. Zdaj pa ti loviš.«

Sejmi v septembru 1936

1. — Moravče, Novo mesto, Guštanj, Radeče pri Zid. mostu, Skaručna, Višnja gora, Zigarski vrh. — 2. — Prosenjakovci, Sodražica, Sv. Bolfenk pri Središču. — 3. — Črnomelj (za blago in živino). — 4. — Bogojina, Dolenja vas pri Ribnici, Vuhred. — 5. — Čušperk, Sv. Lenart v Slov. gor., Vesela gora, Krško, Planina pri Sevnici, Št. Ilj pod Turjakom. — 7. — Sv. Pavel pri Preboldu, Čven pri Ljutomeru, Sv. Gora pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Sv Jurij ob Taboru, Šmarjeta pri Rimskih Toplicah, Tišina, Topolovec, Vojnik, Zagradec, Žerovnica, Kranj (za živino in blago), Mozirje, Murska Sobota, Nedeljišče, Ormož, Planina v Beli Krajini, Slovenj Gradec, Sv. Lovrenc pri Prožinu, Tinsko, Zreče. — 8. — Negova (samo za blago), Boštanj, Kamnik (samo za živino). — 9. — Bučeča vas, Gradac v Beli Krajini, Lukovica, Spod. Polskava, Vel. Lašče, Vrh, Dobje. — 10. — Puconci, Brezovo. — 12. — Črmošnjice, Loka pri Žusmu, Vel. Mraševo. — 13. — Turnišče. — 14. — Breg pri Ptuju, Jezero (samo za blago), Loški potok, Št. Vid pri Stični, Braslovče, Loka pri Zid. mostu, Šmarje pri Jelšah, Št. Janž pri Dravogradu, Dobova pri Brežicah, Golobinjek, Petrovče, Rogatec, Vitanje, Žužemberk, Trebeljevo. — 15. — Šmartno pri Litiji, Zdole, Vel. Poljane, Št. Janž pri Krškem. — 16. — Rakek, Sv. Lenart nad Laškim. — 17. — Kapela pri Brežicah, Št. Lambert, Dobrna, Škocjan pri Mokronogu. — 19. — Frankolovo, Mokronog, Vel. Brusnice. — 20. — Ljutomer, Nadlesk pri Ložu, Št. Vid pri Grobelnem, Zabukovje. — 21. — Črensovci, Dravograd, Gor. Tuhinj, Laško, Rečica ob Sav., Ribnica na Dol., Sv. Peter pri Ljutomeru, Št. Ilj pri Velenju, Bučka, Sv. Jurij ob j. ž., Sv. Trojica v Slov. gor., Višnja gora. — 22. — Sv. Helena pri Čakovcu, Šoštanj, Črnomelj. — 24. — Cankova, Remšnik, Slov. Bistrica. — 27. — Krka. — 28. — Velika Slevica pri Vel. Laščah, Podkoren. — 29. — Drnovo, Grosuplje, Lesce, Marenberg, Mengeš, Mirna peč, Nova vas na Blokah, Pilštanj, Rovte, Škofja Loka (samo za blago), Veržej, Sv Rok pri Čakovcu, Vransko. — 30. — Kotoriba, Sv. Lovrenc na Drav. polju, Štrigova, Tržič (za blago)

Živinski sejem v Kranju 3. avgusta t. l.

Voli I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4 Din za kg žive teže; telice I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4 Din za kg žive teže; krave I. vrste 4.50, II. vrste 4, III. vrste 3.50 Din za kg žive teže; teleta I. vrste 7, II. vrste 6 Din za kg žive teže; prašiči špeharji 7.50, pršutarji 6 Din za kg žive teže.

Živinski sejem v Novem mestu 25. julija t. l.

Voli 3—5.50, biki 4, krave 3—3.50, telice 4.50 Din za kg žive teže. Konji 1500—3000 Din komad.

Živinski sejem v Ljubljani 5. avgusta t. l.

Dogon na ta sejem, ki je bil prvi v tem mesecu, ni bil posebno velik; to pa predvsem zaradi tega, ker so kmetovalci sedaj zaradi obilnega poljskega dela zelo zaposleni. Kupčija sama pa je bila sorazmerno še dosti dobra. Precej živahno kupčijo je zaznamovati pri goveji živini in pri malih prašičih. Prignanih je bilo na sejem 83 volov, 42 krav, 23 telet, 92 malih prašičev in 101 konj; prodanih pa je bilo 34 volov, 26 krav, 4 teleta, 62 malih prašičev in 23 konj. Cene so bile sledeče: voli I. vrste 4 do 5 Din, voli II. vrste 3.50 do 4 Din, voli III. vrste 3 do 3.50 Din za kg žive teže. Krave debele 3 do 4 Din, krave klobasarice 2 do 3 Din za kg žive teže. Teleta 5 do 7 Din za kg žive teže. Mali prašiči za rejo 120 do 200 Din komad. Konji 2000 do 3500 Din komad.

Tržne cene v Ljubljani
v prvi polovici avgusta 1936.

Govedina: meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8, III. vrste 5—7 Din za kg. Teletina: I. vrste 12 do 14, II. vrste 10—12 Din za kg. Svinjina: I. vrste 14—16, II. vrste 10—12 Din za kg Slanina domača 13, slanina hrvaška 14, mast 16—18, šunka 16 do 18, prekajeno meso I. vrste 15—16, II. vrste 14 Din za kg. Drobnica: koštrunovo meso 8—10, jagnjetina 12—14 Din za kg. Konjsko meso I. vrste 4 Din za kg. Sveže kranjske klobase 20—22, polprekajene 20—24, suhe kranjske 30—35, prekajena slanina 16—20 Din za kg. Perutnina: piščanec kom. 12.50—16- piščanec zaklan 22—24 Din kg, kokoš kom. 18—24, zaklana 20—24 Din kg, petelin kom. 18—24, zaklan 20—24 Din kg, raca kom. 18—20, zaklana 18 Din kg, zajec domač kom. 8—10 Din. Mleko in mlečni izdelki: mleko l 2 do 2.25, maslo surovo 24, maslo čajno 28—36, maslo kuhano 24, sir bohinjski 24, sirček 6, sir polementalec 24, sir trapist Ia. 20, sir trapist IIa. 18 Din za kg. Jajca: kom. 0.60—0.70 Din. Kruh beli 4, polbeli 3.50, črni 3 Din za kg.

Mlevski izdelki v prodaji na drobno: moka št. 0 3 Din, št. 2 2.75 Din, št. 4 2.50 Din, št. 6 2.25 Din, kaša 4.50, ješprenj 4.50, ješprenjček 5 do 10, otrobi 1.50, koruzna moka 2.50, koruzni zdrob 3.50, pšenični zdrob 4.50, ajdova moka I. vrste 4.50—5.50, II. vrste 3.50—4, ržena moka 3.50 Din za kg. Žito: pšenica 170, rž 150, ječmen 150—155, oves 135—140, proso 140, koruza 140—145, ajda 140, fižol ribničan 280, fižol prepeličar 320, leča 500—900 Din za stot.

Kurivo: trda drva 80—100, trda drva žagana 85—105, mehka drva 70—75 Din m³. Krma: seno sladko 40, slama 30 Din za stot

Zelenjava in gobe: solata glavnata 2—3, ajserica 2, endivija 3, zelje zgodnje 0.50—0.75, zelje rdeče 1.50, kislo zelje 3, ohrovt 1, karfijola 7, kumare 0.75—1, grah luščen 5—6, laneno seme 5; fižol v stročju domač 1.50—2, česenj 4—5, krompir nov 1, repa 1, repa kisla 2.50, lisičke 3, korenje 1.50—2, pesa rdeča 1—1.50 Din za kg.

Sadje: jabolka 4—5, hruške I. vrste 10, II. vrste 6, III. vrste 3, češplje 6, suhe češplje 8, breskve domače 8, grozdje 6 Din 1 kg, borovnice liter 1.50—2, jagode rdeče l 9, maline l 5, suhe hruške 6, dinje 4, lubenice 2.50 Din za 1 kg.

Zlatorog terpentinovo milo Vas ne bo nikdar razočaralo, kajti vedno več nudi kot pa obljublja

Napredek države, dežele in posameznika je mogoč le s pomočjo novih posojil naših domačih denarnih zavodov, ki zbirajo brezposeln denar in ga stavijo na razpolago delavnemu, pridobitnemu gospodarstvu, omogočujejo s tem gospodarsko delovanje sploh in pobijajo brezposelnost. - Vlagajte v največji naš denarni zavod

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO

KI OBRESTUJE NOVE VLOGE, VLOŽENE PO 1. JANUARJU, 1933 PO 4—5 % IN JIH IZPLAČUJE NEOMEJENO NA ZAHTEVO

Splošno mizarstvo
IVAN PRAZNIK - Ljubljana
Zavrti št. 1 Telefon 34-97
Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najbolje in najceneje. Cene konkurenčne

Biti oče — je velika reč!
Svojim otrokom si dolžan preskrbeti varno in zdravo bodočnost! Izšolati jih moraš in jih v življenje močne in poštene postaviti! Lepšo bodočnost od svoje jim moraš pripraviti!

Biti oče — je velika skrb!
Kdo ti jo pomaga nositi, ko je za svoj lastni obstoj in za svojo lastno bodočnost nositi ne moreš!

Življenjsko zavarovanje bo skrbelo za tvoje preostale, bo delilo d o t e tvojim dragim otrokom, bo tebi samemu naklonilo prijeten oddih ob večeru življenja. —

Kaj je hujše od naše smrti?
Skrb, ki te mori ob bolezni, na smrtni postelji, noč in dan! Nepreskrbljeni bodo otroci, ako umreš! Brez bodočnosti in življenja bodo sirote obtoževale tvojo brezbrižnost, ko si bil še pri zdravju!

Kaj je slajše od življenja samega?
Zavest, da tudi tvoja smrt sreče in bodočnosti tvojim dragim uničiti ne more!

Življenjsko si zavarovan!
Skrb in nemir poslabšujeta tvojo bolezen! Zavest pa, da si z življenjskim zavarovanjem preskrbljen, te popolnoma pomiri in ozdravi!

Janez Furlan, poveljnik poklicnih gasilcev v Ljubljani:

Organizacija gasilstva

(Dalje.)

V prejšnjih člankih sem razložil gasilsko organizacijo v smislu zakona s posebnim ozirom na »Pravila gasilske službe« in opozoril na dolžnosti, ki naj bi jih, v interesu požarne varnosti našega narodnega premoženja, vršile prostovoljne gasilske čete. — Posvetimo še nekaj misli naši notranji organizaciji. Najprej si oglejmo naše domove in premislimo, kaj nam je storiti, da bo naša organizacija tudi v tehničnem pogledu res smotrno izvedena, tako da nas čas ne bo nikdar našel nepripravljenih, ko bo treba braniti naše skupne interese in se postaviti v bran proti našemu najhujšemu sovražniku — ognju!

Naši gasilski domovi so prav lične hišice, ki po veliki večini odgovarjajo potrebam gasilstva. Zato danes ne bom govoril, kako si zamišljam zidavo gasilskih domov, ampak **o notranji ureditvi in namestitvi gasilskega orodja in opreme**, ker smatram, da je stroga pripravljenost in trenotna udarnost čete važnejša kot pa najlepša in najmodernejša zgradba.

Preden preidemo k stvari, naj omenim še naslednje: Mnogi domovi na deželi nosijo še vedno napis »Gasilni dom«. Vsi vemo, da rabimo v gasilstvu razne aparate in druge priprave, s katerimi gasimo požare in jih zato lahko imenujemo gasilni ali gasilne. Ne moremo pa reči gasilna četa, ker s četo ne bo nobeden gasil, in prav tako ne gasilni pas, čelada, lestev, maska itd.; zato bomo vedno govorili ali zapisali: »gasilska« četa, pas, čelada, lestev, maska in prav tako »Gasilski dom«. Čas je že, da bi čete, ki imajo še take napise, iste takoj izpremenile.

Kdor je vajen na red in snago, bo znal pravilno oceniti, kakšen vtis napravi na človeka, ki pride ogledovat ali nadzorovat gasilsko četo, že takoj pri vstopu v gasilski dom, če vidi nered, to se pravi, če je orodje razmetano po orodišču in ni tako postavljeno, kot bi moralo biti, če orodišče ni pometeno in je po kotih pajčevina, po orodju in policah pa prah. Takoj bo vedel, da ta četa ni delavna in bo, ne glede na vse drugo, dal četi slabo oceno. Tega pa pri nas ne sme biti, zato — tovariši gasilci — red in snago na prvo mesto!

Druga važnejša zadeva je **razvrstitev orodja!** Mnogo naših domov ima samo po ena vhodna in izhodna vrata za vse prostore. V takih domovih, in tudi drugih, ki imajo po več vrat, sem že opazil, da je gasilsko orodje, ali bolje, brizgalna potisnjena v stran za steno samo zato, da gasilci laže in bolj komodno pridejo v orodišče. Še več, tudi miza in klopi so postavljene v neposredno bližino vrat, tako da brizgalna nima prostega izhoda. Sicer nisem imel prilike videti zmešnjave, ki je brez dvoma nastala ob priliki požara, smelo pa trdim, da je bila, in da so gasilci, preden so dobili orodje na prosto, izgubili zelo mnogo na času in da se brez kričanja in vpitja že takoj v orodišču ni končalo.

Mnogo je tudi takih primerov, da imajo čete svoje orodje v orodišču pravilno postavljeno in za požar pripravljeno. Ko pa pride veselica, ki se vrši deloma v gasilskem domu, porinejo orodje v kot. To še ne bi bilo tako hudo, ako bi ga takoj, ko se veselica za obiskovalce konča, postavili zopet na svoje mesto. Nesreča je v tem, ker ostane orodje v kotu še ves teden ali še več, če traja veselica v domačem krogu dalj časa. Vse to se ne sme več dogajati in glejmo, da bo orodje v orodišču vedno postavljeno po vrstnem redu tako, kot ga rabimo, in na ta način, po katerem ga nalaže in najhitreje dobimo iz orodišča. Najboljše orodje na prvo mesto, ostalo pa po vrstnem redu.

Veselice naj se v orodišču po možnosti ne vršijo, če pa drugače ni mogoče, naj se vse orodje, dokler traja veselica, postavi na prosto in zastraži po najboljših članih, ali pa hrani v kakem drugem zaprtem prostoru.

Kaj pa **gasilska oprema**; obleke, čelade, pasovi itd.? Tudi za opremo je prav tako preskrbeti primeren prostor, da je oprema lepo razvrščena po oddelkih ali rojih, tako da se vsi gasilci lahko hkrati oblačijo. Ko imamo vse to lepo urejeno, pomislimo, kako je **z razsvetljavo v orodišču** in ali smo si zagotovili razsvetljavo tudi v primeru, da nam elektrika odpove. Rezervno svetilko ali svečo moramo imeti za vsak primer vedno pripravljeno in jo hraniti na določenem prostoru, za katerega vedo vsi gasilci. K svetilki ali sveči spadajo tudi vžigalice.

Ko že govorimo o orodju, opremi in veselicah, bi si dovolil spregovoriti še nekaj besed **o strogi pripravljenosti v gasilski službi.**

V zadnjem času se je razpasla pri nas zelo grda in škodljiva navada, da kupujejo gasilske čete tovorne ali osebne avtomobile, ki jih potem nekoliko preuredijo za prevoz male ročne brizgalne (agregata) ali večje priklopne brizgalne. Ne motimo se, če trdimo, da so čete že pri nakupu mislile prav toliko na vožnje gasilcev k veselicam kot na uporabnost brizgalne pri požarih. V poletnem času lahko vsako nedeljo ali praznik opazujemo, kako se vozijo gasilci na veselice z avtomobili, brizgalne pa doma počivajo. Ali je to še gasilska pripravljenost? Mislim, da ne, in bila bi škoda o tem še kaj govoriti. **V interesu gasilstva bi bilo, če bi bili gasilski avtomobili tako urejeni, da za parade ne bi bili uporabni.** Na veselice bi se pravilno smeli voziti samo z vozili, ki ne služijo za prevoz brizgaln in orodja.

Prav tako, kot je z orodjem, je tudi z **moštvom.** Navadno se kar vsi člani naložijo na avto ali voz in se odpeljejo eno ali dve uri daleč proč na veselico. **Da bi lahko nastal prav ta čas ogenj v domačem kraju, niti ne pomislijo.** To nikakor ni prav, še manj pa v skladu z gasilsko službo. Za požarno varnost svojega okraja moramo gasilci skrbeti noč in dan. Zato je dolžnost vsakega poveljnika, da skrbi za rezervo. Kakor vam je znano, je vsaka četa razdeljena v oddelke, ako je četa velika, in v roje, ako je četa majhna. Ako vzamemo za primer, da ima četa tri oddelke, bi smela iti na veselico samo prvi in drugi oddelek, tretji oddelek pa bi moral ostati doma in po predpisih službe **biti v strogi pripravljenosti.** Pri manjših četah, ki nimajo oddelkov in je četa razdeljena v roje, naj ostane doma vsaj en roj. Zelo priporočljivo je, da se vrši v četi permanentna gasilska služba skozi vse leto. Kateri oddelek ali roj ima na primer od 1. do 7. službo v strogi pripravljenosti, naj poveljnik odredi in napiše na napisno desko. Ta deska mora biti stalno v orodišču tako postavljena, da se vsak dan gasilec vedno lahko sam prepriča, kdaj ima službo. Tako odrejanje službe zelo krepi tudi disciplino v četi.

Tretja in najvažnejša zadeva pa so ključi od vrat orodišča. V tem oziru je najbolje urejeno pri tistih četah, ki imajo v gasilskem domu vsaj eno družinsko stanovanje. Oseba, ki stanuje v domu, je dolžna v primeru požara ukreniti vse potrebno, še preden pridejo člani čete do gasilskega doma. Drugače pa je pri četah, ki imajo dom nekje na koncu vasi in v njem nihče ne stanuje. Za take primere bi priporočali, da imajo ključe vsi častniki čete in najbližji sosed. Ker pa ključev vsakemu ni zaupati, si bodo čete zadevo same najbolje uredile. Glavno je, da ima ključe več oseb.

Kakor vsaka četa stremi za tem, da se čimprej postavi svoj lastni gasilski dom, na zunaj najmoderneje urejen, naj v bodoče gleda, da bo tudi v notranjosti vse tako urejeno, da bo mogel vsakdo reči poleg pohvale za zgradbo doma tudi svoje priznanje nad vzornim redom, ki vlada v tem domu. Zavedajmo se, da je red in snaga tudi v notranjosti prostorov prva in mogoče najboljša slika nas, ki smo v tem gasilskem telesu združeni.

Gasilci, naj nam vsem velja: **Snaga in red povsod v gasilskih domovih, pri orodju, točnost in popolna stroga pripravljenost!**

Bolnik: »Dva zdravnika sta mi prepovedala piti pivo, eden mi je pa dovolil. Sedaj rabim še enega, ki bo dovolil in večina bo na moji strani.«

*

V knjižnici: »Pri tej manjka konec?« — Knjižničar: »Nič hudega. Konec Vam povem, ko boste knjigo vrnili.«

Koledar za september 1936

1	Torek	Egidij (Tilen), opat; Verena, dev.; Ana
2	Sreda	Štefan, kralj; Maksima, mučenica
3	Četrtek	Evfemija, Doroteja in tov., device
4	Petek	Rozalija, devica; Ida, grofinja
5	Sobota	Lavrencij, škof; Gentilij, mučenec
6	Nedelja	ŠTIRINAJSTA POBINKOŠTNA. Angelska nedelja. Caharija, prerok; Peregrin
7	Poned.	Marko in tov., mučenci; Regina
8	Torek	ROJSTVO MARIJE DEVICE. Adrijan
9	Sreda	Peter Klaver, spozn.; Goergonij muč.; Serafina
10	Četrtek	Nikolaj Tol., spozn.; Pulherija, ces.
11	Petek	Prot in Hijacint, muč.; Milan, škof
12	Sobota	Ime Marijino. Macedonij, škof
13	Nedelja	PETNAJSTA POBINKOŠTNA. Frančišek K., spozn.; Notburga, devica
14	Poned.	Poviš. sv. Križa. Ciprijan, škof
15	Torek	Marija 7 žalosti. Nikodem
16	Sreda	Kvatrna. Kornelij, papež; Ljudmila
17	Četrtek	Lambert, škof; Hildegarda, devica; Frančiškove rane
18	Petek	Kvatrni. Jožef K.; Zofija in tov.
19	Sobota	Kvatrna. Januarij, škof in tov., muč.
20	Nedelja	ŠESTNAJSTA POBINKOŠTNA. Evstahij in tov., muč.; Kandida
21	Poned.	Matej, apostol in evangelist; Jona
22	Torek	Tomaž Vil., škof; Mavricij, mučenec
23	Sreda	Linus, papež; Tekla, dev. in muč.
24	Četrtek	Marija Devica, rešiteljica ujetnikov
25	Petek	Kamil in tov., muč.; Kleofa
26	Sobota	Ciprijan in Justina, muč.; Vigilij, škof; bl. Lovrencij Imbert in tov.
27	Nedelja	SEDEMNAJSTA POBINKOŠTNA. Kozma in Damijan, muč.
28	Poned.	Venčeslav, kralj; Lioba (Ljuba), opat
29	Torek	Mihael, nadangel; Evtihij, mučenec
30	Sreda	Hieronim (Jerko), cerkv. uč.; Zofija

Luna: 1. septembra polna luna; 8. septembra zadnji krajec; 15. septembra mlaj; 23. septembra prvi krajec; 30. septembra polna luna.

Dan se skrči od začetnih 13 ur 25 minut na končnih 11 ur 45 minut. Skrči se torej za 1 uro 40 minut

Odgovorni urednik: prof. Janko Mlakar

Tisk: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč)